Euroopan parlamentti
2019-2024

Ulkoasiainvaliokunta

2023/2126(INI)

13.9.2023

MIETINTÖLUONNOS

Euroopan parlamentin suosituksesta neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle EU:n ja Yhdysvaltojen välisistä suhteista
(2023/2126(INI))

Ulkoasiainvaliokunta

Esittelijä: Tonino Picula

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN SUOSITUKSEKSI 3

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN SUOSITUKSEKSI

neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle EU:n ja Yhdysvaltojen välisistä suhteista (2023/2126(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon 2. joulukuuta 2020 annetun komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen tiedonannon ”EU:n ja Yhdysvaltojen uusi toimintasuunnitelma kansainvälisen muutoksen aikaansaamiseksi” (JOIN(2020)0022),

– ottaa huomioon 7. joulukuuta 2020 annetut neuvoston päätelmät EU:n ja Yhdysvaltojen välisistä suhteista,

– ottaa huomioon puheenjohtaja von der Leyenin ja Yhdysvaltojen presidentti Bidenin 10. maaliskuuta 2023 antaman yhteisen julkilausuman,

– ottaa huomioon 17. kesäkuuta 2023 annetun transatlanttisen lainsäätäjien vuoropuhelun yhteisen julkilausuman,

– ottaa huomioon 11. ja 12. heinäkuuta 2023 pidetyn Naton Vilnan huippukokouksen,

– ottaa huomioon EU:n ja Yhdysvaltojen kauppa- ja teknologianeuvoston 31. toukokuuta 2023 antaman yhteisen julkilausuman,

– ottaa huomioon 7. helmikuuta 2022 annetun Yhdysvaltojen ja EU:n energianeuvoston yhdeksännen yhteisen julkilausuman ja 4. huhtikuuta 2023 annetun Yhdysvaltojen ja EU:n energianeuvoston 10. yhteisen julkilausuman,

– ottaa huomioon 25. maaliskuuta 2022 annetun komission ja Yhdysvaltojen yhteisen julkilausuman Euroopan energiavarmuudesta,

– ottaa huomioon 10. tammikuuta 2023 allekirjoitetun EU:n ja Naton kolmannen yhteisen julistuksen,

– ottaa huomioon 26. huhtikuuta 2023 allekirjoitetun Euroopan puolustusviraston ja Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriön välisen hallinnollisen järjestelyn,

– ottaa huomioon 6. toukokuuta 2021 annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2021/750 Yhdysvaltojen osallistumisesta sotilaallisen liikkuvuuden PRY-hankkeeseen[1],

– ottaa huomioon 10. maaliskuuta 2023 annetun yhteisen tiedonannon turvallisuutta ja puolustusta tukevasta EU:n avaruusstrategiasta,

– ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa transatlanttisista suhteista, erityisesti

[1] EUVL L 160, 7.5.2021, s. 112.

26. maaliskuuta 2009 antamansa päätöslauselman transatlanttisten suhteiden tilasta Yhdysvaltain vaalien jälkeen[2] ja 13. kesäkuuta 2013 antamansa päätöslauselman EU:n tehtävästä laajemman transatlanttisen kumppanuuden edistämisessä[3],
12. syyskuuta 2018 antamansa päätöslauselman EU:n ja Yhdysvaltojen suhteiden tilasta[4] sekä 6. lokakuuta 2021 antamansa päätöslauselman EU:n ja Yhdysvaltojen suhteiden tulevaisuudesta[5],

– ottaa huomioon 18. tammikuuta 2023 antamansa päätöslauselman yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan täytäntöönpanosta – vuosikertomus 2022[6],

– ottaa huomioon 18. tammikuuta 2023 antamansa päätöslauselman yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan täytäntöönpanosta – vuosittainen kertomus 2022[7],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 118 artiklan,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A9-0000/2023),

A. katsoo, että tarvitaan vahvaa transatlanttista yhteistyötä, joka perustuu yhteistä johtajuutta ja vastuuta ilmentävän kumppanuuden periaatteeseen, jotta voidaan selviytyä monista kriiseistä Atlantin molemmin puolin;

B. ottaa huomioon, että transatlanttinen kumppanuus ulkoasioissa on keskeisessä asemassa kansainvälisen oikeuden ja monenvälisen yhteistyön periaatteiden puolustamisessa ja tehostamisessa Venäjän käydessä hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan;

C. ottaa huomioon, että Yhdysvallat on osoittanut Ukrainalle antamallaan tuella, jota kummatkin puolueet kannattavat, todellista solidaarisuutta EU:ta kohtaan, kun pyrimme yhdessä suojelemaan rauhaa ja turvallisuutta Euroopan mantereella sekä kansainvälisen oikeuden ja YK:n peruskirjan periaatteita;

D. ottaa huomioon, että Venäjän Ukrainaa vastaan käymän raa´an hyökkäyssodan vastustaminen yhdessä on entistäkin tärkeämpää tulevina kuukausina;

E. katsoo, että EU:n ja Yhdysvaltojen transatlanttisen vuoropuhelun ja parlamentaarisen diplomatian on edelleen vastattava maailmanlaajuisiin haasteisiin;

F. ottaa huomioon, että moninaisissa kysymyksissä, joissa teemme yhteistyötä, saataisiin valtavasti hyötyä Yhdysvaltojen kongressin ja Euroopan parlamentin entistä vahvemmasta parlamentaarisesta ulottuvuudesta, mikä lisäisi yleisön tietoisuutta, demokraattista legitiimiyttä, valvontaa ja kykyä toteuttaa yhteisiä pyrkimyksiämme;

G. ottaa huomioon, että maaliskuussa 2022 hyväksytyn strategisen kompassin yksi keskeinen osa koskee kumppanuuksien roolia, ja kompassissa kehotetaan vahvistamaan

[2] EUVL C 117 E, 6.5.2010, s. 198.
[3] EUVL C 65, 19.2.2016, s. 120.
[4] EUVL C 433, 23.12.2019, s. 89.
[5] EUVL C 132, 24.3.2022, s. 70.
[6] EUVL C 214, 16.6.2023, s. 26.
[7] EUVL C 214, 16.6.2023, s. 54.

räätälöityjä kahdenvälisiä kumppanuuksia erityisesti Yhdysvaltojen ja Naton kanssa;

1. suosittaa neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, että

a) pyritään edistämään entistä vahvempaa ja molempia osapuolia hyödyttävää kumppanuutta EU:n ja Yhdysvaltojen välillä, jotta voidaan vastata uusiin ja vaarallisiin kehityskulkuihin, jotka vaikuttavat yhteiskuntiimme ja yhteisöihimme;

b) edistetään EU:n avointa strategista riippumattomuutta keinona ajaa EU:n omia oikeutettuja etuja samalla kun vahvistetaan transatlanttista sidettä ja lisätään EU:n ja Yhdysvaltojen yhteistä vaikutusvaltaa maailmannäyttämöllä;

c) vahvistetaan uudelleen, että strategiset transatlanttiset suhteet ovat edelleen merkityksellisiä monenvälisen sääntöihin perustuvan kansainvälisen järjestyksen jälleenrakentamisen ja elvyttämisen kannalta siten, että YK-järjestelmä ja kansainvälinen oikeus ovat sen keskiössä;

d) vahvistetaan transatlanttista kumppanuutta toiminnassa demokratian, sääntöihin perustuvan kansainvälisen järjestyksen ja monenvälisyyden puolesta;

e) vahvistetaan demokraattisten järjestelmien vastuuvelvollisuutta ja häiriönsietokykyä Atlantin molemmilla puolilla ensi vuonna järjestettävien vaalien alla sekä tehostetaan transatlanttista vuoropuhelua ja yhteistyötä demokratiaa, ihmisoikeuksia ja oikeusvaltiota tukevien toimintapolitiikkojen alalla sekä torjutaan disinformaatiota ja autoritaaristen hallintojen harjoittamaa ulkomaista sekaantumista;

Yhteistyö ulkopolitiikan alalla

f) jatketaan EU:n ja Yhdysvaltojen välistä täysimääräistä koordinointia tehokkaista kansainvälisistä pakotteista Venäjälle, Valko-Venäjälle ja kaikille, jotka helpottavat Venäjän hyökkäystä, jotta voidaan heikentää Venäjän kykyä jatkaa sotaa ja muita hyökkäyksiä naapureihinsa ja estää pakotteiden kiertäminen;

g) jatketaan EU:n ja Yhdysvaltojen yhteistyötä Ukrainan kanssa maan uudistusprosessin tukemiseksi ja pitkän aikavälin jälleenrakennussuunnitelman laatimiseksi;

h) vahvistetaan EU:n ja Yhdysvaltojen kahdenvälistä yhteistyötä G7- ja G20-maiden kaltaisilla kansainvälisillä foorumeilla sekä YK:n yleiskokouksessa, jotta voidaan eristää Venäjä ja edistää yhteistyötä niiden maiden kanssa, jotka ovat aidosti kiinnostuneita edistämään monenvälisyyttä ja puolustamaan sääntöihin perustuvaa kansainvälistä järjestystä;

i) jatketaan erinomaista yhteistyötä ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjumiseksi ja vahvistetaan valmiuttamme torjua teknologian kehityksen pahantahtoista käyttöä yhteisten etujen vahingoittamiseksi;

j) arvioidaan Kiinaa koskevien transatlanttisten kantojen vahvan lähentymisen

merkitystä ja hyödynnetään yhä enemmän riskien vähentämistä koskevaa strategiaa ja etsitään tapoja tehdä yhteistyötä Kiinan kanssa tietyissä maailmanlaajuisissa haasteissa;

k) tavoitetaan yhdessä globaalin etelän maat ja vahvistetaan valmiuksiamme työskennellä kumppaneina ja sitoutumistamme demokraattisiin arvoihin, sääntöihin perustuvaan kansainväliseen järjestykseen ja globaalin etelän kanssa tehtävään yhteistyöhön, joka koskee houkuttelevaa vaihtoehtoista polkua digitaaliseen kehitykseen;

l) tutkitaan tapoja luoda synergioita ja mahdollisuuksia EU:n ja Yhdysvaltojen yhteistyöhön Kiinan kanssa monenvälisissä puitteissa, jotka koskevat yhteisiä ja maailmanlaajuisia haasteita, kuten ilmastonmuutosta, terveyteen liittyviä riskejä, ihmisoikeuksien kunnioittamista, kyberavaruutta, asevalvontaa, asesulkua ja kehitteillä olevia murroksellisia teknologioita;

m) tehdään yhteistyötä Yhdysvaltojen ja eri puolilla maailmaa toimivien kumppaneiden kanssa arkaluonteisten teknologioiden leviämisestä aiheutuvien riskien minimoimiseksi säilyttäen samalla mahdollisimman suuren avoimuuden kansainvälistä yhteistyötä varten;

n) syvennetään yhteistyötä teknologian käyttöä koskevien demokraattisten normien laatimiseksi yhdenmukaistamalla digitaalisen diplomatian strategioitamme, jotta voidaan puolustaa arvojamme, parantaa turvallisuuttamme ja edistää demokratiaa ylläpitäviä digitaalisia normeja sekä omassa maassa että maailmanlaajuisesti;

o) syvennetään yhteisiä transatlanttisia toimia keskeisen transatlanttisen infrastruktuurin turvaamiseksi ja tieto- ja viestintäteknologian turvallisen ja häiriönsietokykyisen yhteenliitettävyysinfrastruktuurin edistämiseksi eri puolilla maailmaa kumppaneiden kanssa;

p) varmistetaan, että EU ja Yhdysvallat luovat yhdessä muiden asiaankuuluvien kumppaneiden kanssa turvatut väylät transatlanttiselle tiedonsiirrolle ja turvalliset vaihtoehdot, jotta tiedonkulku voidaan pitää yllä tai palauttaa nopeasti myös häiriöyrityksissä;

q) edistetään tiiviimpää kumppanuutta Yhdysvaltojen ja muiden samanmielisten kumppaneiden kanssa indopasifisella alueella;

r) jatketaan EU:n ja Yhdysvaltojen yhteistyötä Länsi-Balkanilla alueen maiden tuomiseksi lähemmäs EU:n jäsenyyttä ja edistetään EU:n tukemaa Serbian ja Kosovon välistä vuoropuhelua;

s) korostetaan tarvetta jatkaa hyvää kahdenvälistä yhteistyötä Lähi-idän rauhanprosessia koskevissa politiikoissa ja koordinoida edelleen pyrkimyksiämme edistää myönteistä kehitystä laajemmalla alueella;

t) vahvistetaan transatlanttista yhteistyötä tilannetietoisuuden, diplomaattisten toimien, valmiuksien kehittämisen ja kyberuhkien sietokyvyn parantamisen alalla EU:n ja Yhdysvaltojen kybervuoropuhelun avulla;

u) varmistetaan, että Yhdysvallat on edelleen tärkeä kumppani EU:n energiaturvallisuudessa;

v) jatketaan tiiviimpää transatlanttista vuoropuhelua ja yhteistyötä uusiutuvien energialähteiden alalla;

w) pyritään saamaan aikaan EU:n ja Yhdysvaltojen välinen sopimus yhteisestä hiilijalanjäljen laskentamenetelmästä;

Turvallisuus- ja puolustusyhteistyö

x) hyödynnetään EU:n ja Naton kolmatta yhteistä julistusta ja toteutetaan edelleen EU:n ja Naton yhteistyötä sellaisilla aloilla kuin häiriönsietokyky ja kriittisen infrastruktuurin suojelu, kehittyvät ja murrokselliset teknologiat, avaruus, ilmastonmuutoksen turvallisuusvaikutukset sekä ulkomainen tiedonmanipulointi ja häirintä;

y) syvennetään kumppanuuksia Naton strategisessa konseptissa ja EU:n strategisessa kompassissa suunnitelluilla yhteistyöaloilla, erityisesti sotilaallisen liikkuvuuden, kaksikäyttöinfrastruktuurin, häiriönsietokyvyn ja osallistavien yhteisten harjoitusten aloilla;

z) tehostetaan Yhdysvaltojen ja EU:n puolustusalan yritysten välistä yhteistyötä yhteisissä hankkeissa, joilla pyritään saavuttamaan yhteiset turvallisuus- ja puolustustavoitteet ja varmistamaan parempi yhteentoimivuus EU:n, Yhdysvaltojen ja Naton välillä;

a a) kannustetaan lisäämään puolustusyhteistyötä EU:n, sen jäsenvaltioiden ja Yhdysvaltojen välillä panemalla käytännössä täytäntöön Euroopan puolustusviraston ja Yhdysvaltojen puolustusministeriön välinen hallinnollinen järjestely, kun otetaan huomioon sen merkitys nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa;

a b) jatketaan Ukrainalle annettavan sotilaallisen tuen jatkuvaa koordinointia Ukrainan puolustusalan yhteysryhmässä;

a c) syvennetään yhteistyötä avaruusturvallisuuden alalla Yhdysvaltojen kanssa;

a d) puututaan yhdessä Venäjän ja Kiinan tiedonmanipuloinnin ja sekaantumisen leviämiseen erityisesti Venäjän Ukrainaa vastaan käymän laittoman sodan ja sen Länsi-Balkanille, Afrikkaan ja Latinalaiseen Amerikkaan kohdistuvien vaikutusten yhteydessä;

°

° °

2. kehottaa puhemiestä välittämään tämän suosituksen neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle.